

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค22102

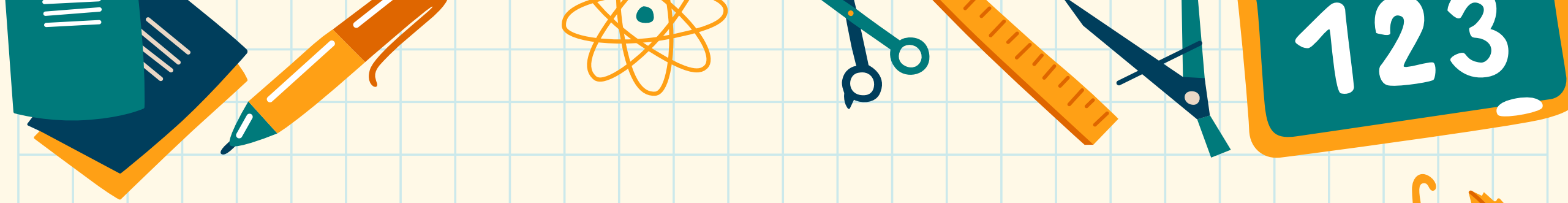
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง กลยุทธ์แยกแวง
ทำลายล้างกำลังสอง (3)

ครูผู้สอน ครุณรงค์นุช สุกใส

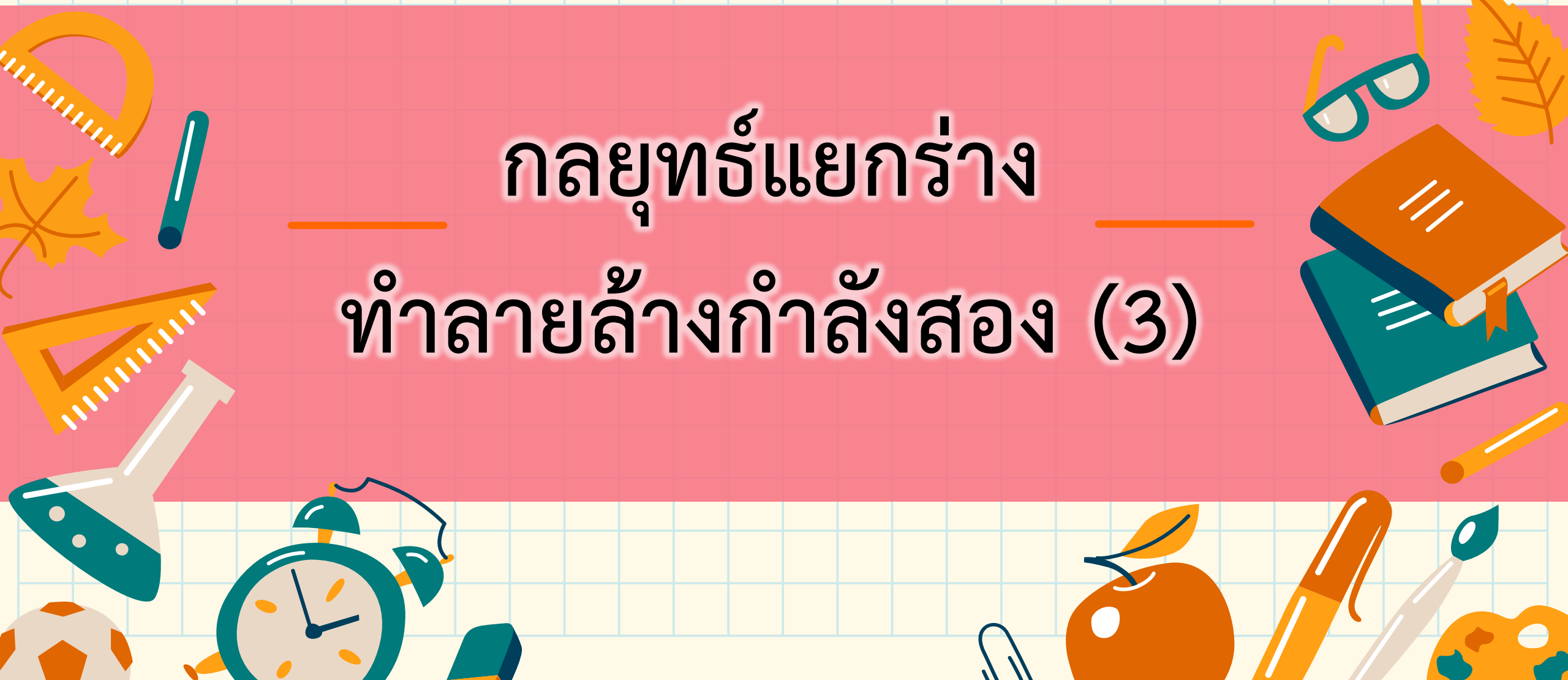
ครูณัฐนรี จารุศุภกร

กลยุทธ์แยกร่าง

ทำลายล้างกำลังสอง (3)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b และ c เป็นจำนวนเต็ม
โดยที่ $a \neq 0$

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในรูป $x^2 + bx + c$ เมื่อ b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$

1) จงแยกตัวประกอบของ $x^2 + 2x - 3$

วิธีทำ $x^2 + 2x - 3 = (x + 3)(x - 1)$

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในรูป $x^2 + bx + c$ เมื่อ b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$

2) จงแยกตัวประกอบของ $n^2 + 4n + 4$

วิธีทำ
$$n^2 + 4n + 4 = (n + 2)(n + 2)$$
$$= (n + 2)^2$$

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในรูป $x^2 + bx + c$ เมื่อ b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$

3) จงแยกตัวประกอบของ $y^2 + 2y - 15$

วิธีทำ $y^2 + 2y - 15 = (y + 5)(y - 3)$

ในช่วงโมงที่ผ่านมา นักเรียนได้เรียนรู้
เกี่ยวกับการแยกตัวประกอบของพหุนาม
ในรูป $x^2 + bx + c$ เมื่อ b, c
เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$
เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $a \neq 1, c \neq 0$

เพื่อความสะดวกในการหาข้อสรุปของวิธีการแยก
ตัวประกอบของพหุนาม $ax^2 + bx + c$ เราจะเรียก
 ax^2 ว่าพจน์หน้า เรียก bx ว่าพจน์กลาง และเรียก
 c ว่าพจน์หลัง

พิจารณาการคูณพหุนามดีกรีหนึ่งต่อไปนี้ โดยใช้
สมบัติการแจกแจงต่อไปนี้ระหว่างพหุนามกับพหุนาม

จงหาผลคูณ $(3x + 2)(2x - 1)$

พิจารณาการคูณพหุนามดีกรีหนึ่งต่อไปนี้ โดยใช้
สมบัติการแจกแจงต่อไปนี้ระหว่างพหุนามกับพหุนาม

จงหาผลคูณ $(3x + 2)(2x - 1)$

วิธีทำ $(3x + 2)(2x - 1) = 6x^2 + (-3x) + 4x + (-2)$
 $= 6x^2 + x - 2$

ตอบ $6x^2 + x - 2$

จากการคูณที่ผ่านมา เราอาจเขียนแผนภาพแสดงวิธีหาพจน์หน้า
พจน์หลัง และพจน์กลางของพหุนามที่เป็นผลคูณ ได้ดังนี้

1) การหาพจน์หน้าของพหุนามที่เป็นผลคูณทำได้โดย
นำพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บแรกคูณกับพจน์หน้า
ของพหุนามในวงเล็บหลัง

$$\begin{array}{c} 6x^2 \\ \swarrow \quad \searrow \\ (3x + 2)(2x - 1) \end{array}$$

ได้พจน์หน้าเป็น $6x^2$

จากการคูณที่ผ่านมา เราอาจเขียนแผนภาพแสดงวิธีหาพจน์หน้า
พจน์หลัง และพจน์กลางของพหุนามที่เป็นผลคูณ ได้ดังนี้

2) การหาพจน์หลังของพหุนามที่เป็นผลคูณทำได้โดย
นำพจน์หลังของพหุนามในวงเล็บแรกคูณกับพจน์หลัง
ของพหุนามในวงเล็บหลัง

$$(3x + 2)(2x - 1)$$

-2

ได้พจน์หลังเป็น -2

จากการคูณที่ผ่านมา เราอาจเขียนแผนภาพแสดงวิธีหาพจน์หน้า
พจน์หลัง และพจน์กลางของพหุนามที่เป็นผลคูณ ได้ดังนี้

3) การหาพจน์กลางของพหุนามที่เป็นผลคูณทำได้โดย
หาผลคูณระหว่างพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บแรกกับพจน์หลังของ
พหุนามในวงเล็บหลัง บวกกับผลคูณระหว่างพจน์หลังของพหุนามใน
วงเล็บแรกกับพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บหลัง

ได้พจน์กลางเป็น $4x + (-3x) = x$

$$(3x + 2)(2x - 1)$$

$4x$

$-3x$

การแยกตัวประกอบของพหุนาม
สามารถทำได้โดยใช้**กระบวนการ**
ย้อนกลับของตัวอย่างที่ผ่านมา
กล่าวคือในการแยกตัวประกอบของ
 $6x^2 + x - 2$ จะทำดังนี้

การแยกตัวประกอบของ $6x^2 + x - 2$ จะทำดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้าคือ $6x^2$
ซึ่งอาจเป็น x กับ $6x$ หรือ $2x$ กับ $3x$

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนั้นเป็น พจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บ
สองวงเล็บ ดังนี้ $(x \quad)(6x \quad)$ หรือ $(2x \quad)(3x \quad)$

การแยกตัวประกอบของ $6x^2 + x - 2$ จะทำดังนี้

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันได้พจน์หลัง คือ -2 .

ซึ่งอาจเป็น -1 กับ 2 หรือ 1 กับ -2 .....

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็น พจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อที่ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา 8 กรณี ดังนี้

การแยกตัวประกอบของ $6x^2 + x - 2$ จะทำดังนี้

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันได้พจน์หลัง คือ -2 .

ซึ่งอาจเป็น -1 กับ 2 หรือ 1 กับ -2 .....

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็น พจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อที่ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา ... 8 ... กรณี ดังนี้

$$(x - 1)(6x + 2)$$

$$(x + 2)(6x - 1)$$

$$(x + 1)(6x - 2)$$

$$(x - 2)(6x + 1)$$

$$(2x - 1)(3x + 2)$$

$$(2x + 2)(3x - 1)$$

$$(2x + 1)(3x - 2)$$

$$(2x - 2)(3x + 1)$$

การแยกตัวประกอบของ $6x^2 + x - 2$ จะทำดังนี้

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น x ดังนี้

กรณีที่ 1 : $(x - 1)(6x + 2)$ ได้พจน์กลางเป็น $2x + (-6x) = -4x$ ❌

กรณีที่ 2 : $(x + 2)(6x - 1)$ ได้พจน์กลางเป็น $(-x) + 12x = 11x$ ❌

กรณีที่ 3 : $(x + 1)(6x - 2)$ ได้พจน์กลางเป็น $(-2x) + 6x = 4x$ ❌

กรณีที่ 4 : $(x - 2)(6x + 1)$ ได้พจน์กลางเป็น $x + (-12x) = -11x$ ❌

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น **X** ดังนี้

กรณีที่ 5 : $(2x - 1)(3x + 2)$ ได้พจน์กลางเป็น $4x + (-3x) = x$ ✓

กรณีที่ 6 : $(2x + 2)(3x - 1)$ ได้พจน์กลางเป็น $(-2x) + 6x = 4x$ ✗

กรณีที่ 7 : $(2x + 1)(3x - 2)$ ได้พจน์กลางเป็น $(-4x) + 3x = -x$ ✗

กรณีที่ 8 : $(2x - 2)(3x + 1)$ ได้พจน์กลางเป็น $2x + (-6x) = -4x$ ✗

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น x ดังนี้

กรณีที่ 5 : $(2x - 1)(3x + 2)$ ได้พจน์กลางเป็น $(-3x) + 4x = x$ ✓

จะเห็นว่าในกรณีที่ 5 จะได้พจน์กลางของพหุนามที่เป็นผลคูณเท่ากับ x ดังนั้นไม่ต้องพิจารณากรณีอื่น ๆ อีก

นั่นคือ แยกตัวประกอบของ $6x^2 + x - 2$ ได้ดังนี้

$$6x^2 + x - 2 = (2x - 1)(3x + 2)$$

ทั้งนี้ หากพิจารณาครบทั้งแปดกรณีแล้ว
ยังไม่ได้ผลลัพธ์ตามต้องการให้พิจารณา
พจน์หน้าคู่อื่น ๆ ต่อไป

เช่น $-x$ กับ $-6x$ หรือ $-2x$ กับ $-3x$

กิจกรรม 3 :

การแยกตัวประกอบของ
พหุนามดีกรีสอง ep.2

ใบกิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง ep.2

ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....
 ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....
 ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....
 ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....
 ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.2/..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจผลคูณของพหุนามและจำนวน เพื่อแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี

1. $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $6x^2 + 7x - 5$ ทำได้ดังนี้

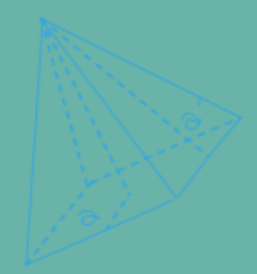
1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็นพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น.....

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) จึงทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา.....กรณี ดังนี้

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรม 3 :

การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสอง ep.2

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางทีละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น.....ดังนี้

กรณี	พจน์กลาง	ความสอดคล้อง กับเงื่อนไข
1		
2		
3		
4		

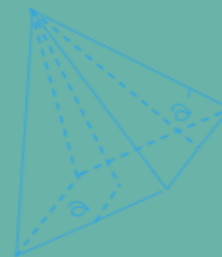
ดังนั้น $6x^2 + 7x - 5 = \dots$

กิจกรรม 3 :

การแยกตัวประกอบของ
พหุนามดีกรีสอง ep.2

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

2. $10x^2 + 13x - 3$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $10x^2 + 13x - 3$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็นพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น.....

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา.....กรณี ดังนี้

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น.....
ซึ่งจะพบว่า กรณีที่.....สอดคล้องกับเงื่อนไข

ดังนั้น $10x^2 + 13x - 3 =$ .....

กิจกรรม 3 :

การแยกตัวประกอบของ พหุนามดีกรีสอง ep.2

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

3. $3x^2 + 9x - 12$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $3x^2 + 9x - 12$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....
ของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา.....กรณี ดังนี้

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น.....
ซึ่งจะพบว่า กรณีที่.....สอดคล้องกับเงื่อนไข

ดังนั้น $3x^2 + 9x - 12 =$ .....

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $a \neq 1, c \neq 0$ มี 3 ขั้นตอน คือ

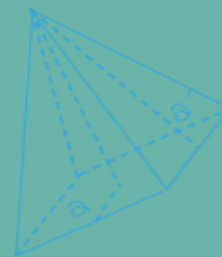
- 1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนั้นเป็นพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ
- 2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อที่ 1)
- 3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น bx

กิจกรรม 3 :

การแยกตัวประกอบของ พหุนามดีกรีสอง ep.2

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจผลคูณของพหุนามและจำนวน เพื่อแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $6x^2 + 7x - 5$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ .....

ซึ่งอาจเป็น .....

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็นพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น .....

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คุณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ.....
ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา.....กรณี ดังนี้

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1)

$$6x^2 + 7x - 5$$

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น.....ดังนี้

	กรณี	พจน์กลาง	ความสอดคล้อง กับเงื่อนไข
1			
2			
3			
4			

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

2) $10x^2 + 13x - 3$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $10x^2 + 13x - 3$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ.....

ซึ่งอาจเป็น.....

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็นพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น.....

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ.....

ซึ่งอาจเป็น.....

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

2) $10x^2 + 13x - 3$

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา.....กรณี ดังนี้

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

2) $10x^2 + 13x - 3$

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น .....
ซึ่งจะพบว่า กรณีที่ ..... สอดคล้องกับเงื่อนไข

ดังนั้น $10x^2 + 13x - 3 =$ .....

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $3x^2 + 9x - 12$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ.....

ซึ่งอาจเป็น.....

ของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น

.....

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ.....

ซึ่งอาจเป็น.....

.....

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา.....กรณี ดังนี้

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น.....
ซึ่งจะพบว่า กรณีที่.....

..... สอดคล้องกับเงื่อนไข

ดังนั้น $3x^2 + 9x - 12 =$ .....

เฉลยกิจกรรม 3 :
การแยกตัวประกอบของ
พหุนามดีกรีสอง ep.2

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจผลคูณของพหุนามและจำนวน เพื่อแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $6x^2 + 7x - 5$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้

พจน์หน้าคือ $6x^2$ .....

ซึ่งอาจเป็น $2x$ กับ $3x$ ..... หรือ x กับ $6x$ .....

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็นพจน์หน้าของพหุนาม

ในวงเล็บสองวงเล็บ

$(2x \quad)(3x \quad)$ หรือ $(x \quad)(6x \quad)$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง

คือ...**-5**.....

ซึ่งอาจเป็น...**1** กับ **-5** ..... หรือ **-1** กับ **5**.....

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา .....8.....กรณี

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา .....**8**.....กรณี

กรณี 1 : $(2x + 1)(3x - 5)$

กรณี 2 : $(2x - 5)(3x + 1)$

กรณี 3 : $(2x - 1)(3x + 5)$

กรณี 4 : $(2x + 5)(3x - 1)$

กรณี 5 : $(x + 1)(6x - 5)$

กรณี 6 : $(x - 5)(6x + 1)$

กรณี 7 : $(x - 1)(6x + 5)$

กรณี 8 : $(x + 5)(6x - 1)$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น $7x$ ดังนี้

1) $(2x + 1)(3x - 5)$ ได้พจน์กลางเป็น $(-10x) + 3x = -7x$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น $7x$ ดังนี้

2) $(2x - 5)(3x + 1)$ ได้พจน์กลางเป็น $2x + (-15x) = -13x$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น $7x$ ดังนี้

3) $(2x - 1)(3x + 5)$ ได้พจน์กลางเป็น $10x + (-3x) = 7x$ ✓

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1) $6x^2 + 7x - 5$

วิธีทำ (ต่อ)

$$\text{ดังนั้น } 6x^2 + 7x - 5 = (2x - 1)(3x + 5)$$

เมื่อได้ว่ากรณีที่ 3 สอดคล้องกับเงื่อนไขแล้ว **ไม่จำเป็น**
ต้องพิจารณากรณีที่ 4 - 8

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

2) $10x^2 + 13x - 3$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $10x^2 + 13x - 3$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ $10x^2$
ซึ่งอาจเป็น x กับ $10x$ หรือ $2x$ กับ $5x$

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็นพจน์หน้าของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น
 $(x)(10x)$ หรือ $(2x)(5x)$

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ -3
ซึ่งอาจเป็น 1 กับ -3 หรือ -1 กับ 3

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

2) $10x^2 + 13x - 3$

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา ...8... กรณี

กรณี 1 : $(x + 1)(10x - 3)$

กรณี 2 : $(x - 3)(10x + 1)$

กรณี 3 : $(x - 1)(10x + 3)$

กรณี 4 : $(x + 3)(10x - 1)$

กรณี 5 : $(2x + 1)(5x - 3)$

กรณี 6 : $(2x - 3)(5x - 1)$

กรณี 7 : $(2x - 1)(5x + 3)$

กรณี 8 : $(2x + 3)(5x - 1)$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

2) $10x^2 + 13x - 3$

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น $13x$

ซึ่งจะพบว่า กรณีที่ $8 : (2x + 3)(5x - 1)$ สอดคล้องกับเงื่อนไข

ดังนั้น $10x^2 + 13x - 3 = (2x + 3)(5x - 1)$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

วิธีทำ ในการแยกตัวประกอบของ $3x^2 + 9x - 12$ ทำได้ดังนี้

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ $3x^2$

ซึ่งอาจเป็น x กับ $3x$

ของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ได้เป็น

$(x \quad \quad)(3x \quad \quad)$

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้พจน์หลัง คือ -12

ซึ่งอาจเป็น 1 กับ -12 หรือ -1 กับ 12 หรือ 2 กับ -6

หรือ -2 กับ 6 หรือ 3 กับ -4 หรือ -3 กับ 4

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา **12**...กรณี

กรณี 1 : $(x + 1)(3x - 12)$

กรณี 2 : $(x - 12)(3x + 1)$

กรณี 3 : $(x - 1)(3x + 12)$

กรณี 4 : $(x + 12)(3x - 1)$

กรณี 5 : $(x + 2)(3x - 6)$

กรณี 6 : $(x - 6)(3x + 2)$

กรณี 7 : $(x - 2)(3x + 6)$

กรณี 8 : $(x + 6)(3x - 2)$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา **12** กรณี

กรณี 9 : $(x + 3)(3x - 4)$

กรณี 10 : $(x - 4)(3x + 3)$

กรณี 11 : $(x - 3)(3x + 4)$

กรณี 12 : $(x + 4)(3x - 3)$

กิจกรรม 3 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

3) $3x^2 + 9x - 12$

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น $9x$

ซึ่งจะพบว่า กรณีที่ $3 : (x - 1)(3x + 12)$

และกรณีที่ $12 : (x + 4)(3x - 3)$ สอดคล้องกับเงื่อนไข

ดังนั้น $3x^2 + 9x - 12 = (x - 1)(3x + 12)$

หรือ $3x^2 + 9x - 12 = (x + 4)(3x - 3)$

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม
โดยที่ $a \neq 1, c \neq 0$

1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกัน
แล้วได้**พจน์หน้า** แล้วเขียนทั้งสองพหุนาม
นั้นเป็น**พจน์หน้า**ของพหุนามในวงเล็บ
สองวงเล็บ

สรุปความรู้

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม
โดยที่ $a \neq 1, c \neq 0$

2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกัน
แล้วได้**พจน์หลัง**แล้ว เขียนจำนวนทั้งสองนี้
เป็น**พจน์หลัง**ของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อที่ 1)

สรุปความรู้

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม
โดยที่ $a \neq 1, c \neq 0$

3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหา**พจน์กลาง**
ทีละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น bx

สรุปความรู้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

กลยุทธ์แยกแยะ

ทำลายล้างกำลังสอง (4)

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบ ของพหุนามดีกรีสอง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)